

Asia: TEM/1399/03.01.01/2018

Työntekijästä johtuvat irtisanomisperusteet työnantajan työllistäessä alle 20 työntekijää

Yleiset huomiot

Yleisluontoiset huomiot

Hyvinkään metallityöväen ammattiosasto ry esittää pyydettyinä lausuntonaan kunnioitettavasti seuraavaa: Työ- ja elinkeinoministeriö on valmistellut lakiesityksen, joka koskee työntekijästä johtuvia irtisanomisperusteita työnantajan työllistäessä alle 20 työntekijää. Työ- ja elinkeinoministeriön tekemä selvitys on puutteellinen: se ei ota huomioon vertailumaiden kokonaisarviota irtisanomissuojan tilasta. Tutkimuksesta ei käy ilmi, miten esimerkiksi muissa maissa kompensoidaan irtisanomissuojaa sosiaaliturvalla tai muilla toimenpiteillä. Lisäksi useat tutkijat ovat esittäneet, että kyseisellä lakimuutoksella ei ole suuria vaikutuksia työllisyyteen. Näin ollen Hyvinkään metallityöväen ammattiosasto ry esittää lakiesityksen hylkäämistä.

Esityksen vaikutusarviointiin liittyvät huomiot

Perustelut

Hyvinkään metallityöväen ammattiosaston mielestä ei ole perusteltua lähteä tekemään irtisanomissuojan heikentämistä alle 20 työntekijän työllistävissä yrityksissä pelkästään OECD:een tekemän tutkimuksen mukaan, koska tutkimuksesta ei käy ilmi irtisanottujen työntekijöiden kokonaisvaltainen yhteiskunnallinen asema. Se, että jossain maissa on helppo irtisanoa työntekijöitä, ei kerro vielä siitä, että näissä maissa olisi tämän takia yrityksillä parempi kilpailukyky. Jos haluamme lähteä selvittämään asiaa kunnolla tarvitsemme kunnollisen tutkimuksen siitä, mikä on valtion, yksittäisen työntekijän ja yrityksen suhde valtioon. Tämän jälkeen voimme lähteä katsomaan ja vertailemaan eri käytäntöjä, mikä toimii missäkin maassa parhaiten, ja sitä kautta kehittää meidän omia palveluitamme ja työmarkkinoitamme.

Hallitus pidensi työntekijöiden koeaikaa jo kahdella kuukaudella vuoden 2017 alusta. Emme ole saaneet arviota siitä miten kyseinen muutos on vaikuttanut yritysten haluihin palkata uusia työntekijöitä.

Useiden asiantuntijalausuntojen mukaan on epäselvää, mitkä olisivat todelliset vaikutukset lakimuutoksilla työmarkkinoihin. Tutkimusjohtaja KTT Antti Kauhanen toteaa, että ”teoreettisesti irtisanomissuojan heikentäminen lisää sekä rekrytointeja että irtisanomia. Käytännössä tämä merkitsee, sitä että työttömien työllistymistodennäköisyys paranee, mutta toisaalta työllisten todennäköisyys siirtyä työttömäksi kasvaa.”

Kukaan ei voi varmasti sanoa, että tämä lakimuutos vaikuttaa positiivisesti työllisyyteen.

Yhteenveto

Hyvinkään metallityöväen ammattiosasto ry katsoo, että Suomen hallitus yrittää nyt hakea rusinoita pullasta ja johdatella valitsemallaan mieleisellä tutkimuksella huomioita niihin ideologisiin asioihin mitä se haluaa muuttaa, ilman minkäänlaista selvää näkemystä siitä, että miten tämä muutos oikeasti vaikuttaa Suomen työmarkkinoihin.

Hyvinkään metallityöväen ammattiosasto ry näkemyksen mukaan lakimuutos lisää epävarmuutta työmarkkinoilla, mikä ilmenee työntekijöiden vähenevänä sitoutumisena työnantajaan ja sen myötä työntekijät vaihtavat helpommin työnantajaa kuin ennen. Tämä luo tarpeen myös muille yhteiskunnallisille muutoksille, sillä tämän hetkinen yhteiskunta on rakennettu sen varaan, että ihmisillä on vakinaiset tulot, se ilmenee lainan saamisena pankista eli jos sinulla on vakituinen työ voit hankkia itsellesi omistusasunnon ja auton lainarahalla, mutta jos sinulla ei ole säännöllisiä tuloja niin et voi tehdä sitä. Jos näille asioille ei tehdä mitään se johtaa suomalaisen keskiluokan varallisuuden pienemiseen.

Hyvinkään metallityöväen ammattiosasto arvio lakimuutoksen pitkän aikavälin vaikutuksiksi vakituisen työsopimusten määrän laskua, joka taas nostaa määräaikaisten työsuhteisen määrää. Näin on aina käynyt, kun markkinoita on vapautettu: ensiksi saadaan nopeaa kasvua, mutta pitkän aikavälin vaikutukset ovat olleet kuitenkin negatiivisia. Lisäksi tämä lakimuutos mahdollistaa epärehellisten työntekijien vielä epärehellisemmän kohtelun mitä aikaisemmin, kun taas tämä vaikeuttaa niiden työnantajien asemaa, jotka haluavat hoitaa asiat kunnolla.

Miksi pitää luoda yksi uusi rajapyykki yritysten pienyritysten kasvulle? Mielestämme on väärin, että yritysten kasvusta sakotetaan ja haluamme, että ei lisätä tätä lakiuudistusta lisäämään uutta rajapyykkiä yritysten kasvulle.

Säännöskohtaiset huomiot

TSL 7 luvun 2 §:n 1 momentti (Työntekijän henkilöön liittyvät irtisanomisperusteet)

Esityksen tavoitteet ja ehdotetut muutokset ovat mielestämme liian löyhät: niistä ei käy selvästi ilmi mitä tarkoitetaan ” Kun työnantajan palveluksessa on alle 20 työntekijää, irtisanomisperusteena pidettäisiin myös momentin 1 virkkeessä säädettyä vähäisempää työvelvoitteen laiminlyöntiä tai rikkomista taikka epäasiallista käyttäytymistä silloin, kun se horjuttaisi työnantajan ja työntekijän välistä luottamussuhdetta tai vaikeuttaisi työnantajan tai työyhteisön toimintaa”. (muistio työntekijästä johtuvan irtisanomisen perusteet.)

Muistiosta ei käy ilmi mitä nämä teot käytännössä tarkoittavat. Toisin sanoen perusteet ovat todella veteen piirrettyjä viivoja.

Lakimuutos lisää työnantajan mahdollisuuksia irtisanoa työntekijä, jos tämä ei satu miellyttämään työnantajaa tarpeeksi hyvin tietyssä ajanjaksona. Samalla se helpottaa työntekijän uhkailua potkuilla. Mielestämme pitäisi tutkia miten työsuhteasioiden vapauttaminen on vaikuttanut työntekijöiden mielenterveyteen.

Hyvinkään metallityöväen ammattiosasto ehdottaa, että valtio tukee pieniä yrityksiä laadukkaalla johtamiskoulutuksella, jolla voidaan ehkäistä konfliktitilanteiden syntyä työpaikoilla. Koulutuksen voisi järjestää TE-toimistot tai tulevaisuudessa mahdollisesti maakunnat voisivat toimia kouluttajina.

Meidän pitäisi tukea pienyrittäjiä laadukkaalla konfliktienratkaisu- ja johtamiskoulutuksella

TSL 7 luvun 2 §:n 4 momentti (Työnantajalle säädetty muun työn tarjoamisvelvollisuus)

-

Muut huomiot

Suhde työehtosopimusmääräyksiin

-

Soininen Riku
Hyvinkään metallityöväen ammattiosasto